

Skrædder i Helvede 1

Arbejde med skriftlighed og mundtlighed i 1.-2. klasse

Af Dorte Sofie Mørk Emus

Introduktion

Børn rummer de mest fantasifulde og fantastiske historier. Ved hjælp af børnestavning får eleverne mulighed for at få deres historier ned på papir og læse dem højt for andre. For mange børn er det en rigtig stor ting! I dette undervisningsforløb har jeg taget udgangspunkt i ét bestemt billede fra antologien "Skrædder i Helvede". Billedet findes på side 41 i antologien, og er tegnet af Birgitte Flarup. Bogen er fuld af fantastiske historier og flotte, fantasifulde illustrationer, som ligeså godt kan bruges i lignende forløb.

Mål

Målet med forløbet er, at eleverne

- skal skabe en historie ud fra et givet billede.
- skal træne samtalen om et billede med brug af fagudtryk som f.eks. forgrund, mellemgrund og baggrund.
- skal gøre brug af de informationer, billedet giver (f.eks. tema), i deres skriftlige arbejde med egen historie.
- skal arbejde med overskrift, indledning og afslutning.

Baggrund

"Skrædder i Helvede" Antologi til børn med billeder og korte tekster

"Stjernesked 1+2" af Grete Borregaard Wiemann

"Skal vi lave en bog" (elevbogen) af Tove krebs Lange og Grete Borregaard Wiemann

Find bøgerne i shoppen www.dansklf.dk/shop

Forløbets dele

Undervisningsforløbet består af 4-6 lektioner, afhængigt af om alle forslag medtages, og af hvordan klassen arbejder generelt.

Hvis du printer eller downloader fra danskklf.dk til undervisningsbrug, skal dette indberettes til Copydan Tekst & Node. Eksemplarfremstillingen skal ske inden for de rammer der er nævnt i aftalen med Copydan.

Aktiviteter og organisering

Som optakt til arbejdet med billedet, der hører til teksten "Bella og Bror", kan børnene i grupper af 4-5 lave deres egen lille købmandsbutik/supermarked. De skal blive enige om, hvad de skal sælge, hvad deres ting skal koste, hvem der skal være købmand, og hvem der er kunder i butikken.

Børnene tegner og klipper varerne ud og lægger dem frem på stole og borde. Herefter kan klassens købmandsgrupper besøge hinandens butikker og evt. få udleveret penge, de kan købe for. Med denne indgangsvinkel til arbejdet med det valgte billede får eleverne bl.a. en forforståelse af, hvad det vil sige at købe ind, hvilke varer kan man købe i en købmandsbutik eller et supermarked, og hvilke varer kan man ikke.

Oversigt over aktiviteter

Formål	Danskfaglige aktiviteter og organisering
At gå på opdagelse i et billede	<p>Illustrationen til "Bella og Bror" scannes ind og vises til eleverne i stort format. Fælles billedsamtale ud fra spørgsmålene:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Hvad forestiller billedet?</i>• <i>Hvad er det første, I lægger mærke til på billedet?</i>• <i>Hvor foregår det? - Hvordan kan I se det?</i>• <i>Hvad sker der på billedet (handling)?</i>• <i>Hvilke personer kan I se?</i>• <i>Hvordan er personernes ansigtsudtryk?</i>• <i>Hvad ville de fortælle jer, hvis de kunne tale?</i>• <i>Hvilket forhold tror I, personerne har til hinanden?</i> <p>Begreberne forgrund, mellemgrund og baggrund introduceres.</p>
At tømme et ord for betydning	<p>Eleverne går ud i arbejdsgrupper af 4-5 elever og skal i fællesskab "tømme" det ord, gruppen er blevet enige om, er billedets hovedtema (f.eks. ordet supermarked).</p> <p>Der udleveres et ark med en cirkel i midten, hvor temaet skrives ind. Herefter skal eleverne skrive de ord på papiret, som de kommer til at tænke på, når de hører temaordet.</p> <p>På denne måde tømmes ordet for betydning.</p> <p>Grupperne fortæller på skift klassen om de ord, de har fundet frem til, og disse bliver skrevet af læreren på en flipover i klassen og kan anvendes som ordbank senere i skriveprocessen.</p>
At skabe og skrive sin egen historie	<p>Med udgangspunkt i illustrationen til "Bella og Bror" arbejder eleverne nu med hver deres historie. Det vil under hele skriveprocessen være hensigtsmæssigt, hvis illustrationen kan vises på projektor eller lignende, så eleverne hele tiden kan vende tilbage til billedet og derved fastholde deres ide til historiens handling.</p> <p>Læreren fungerer under denne del af forløbet som vejleder og kan fx inspirere de elever, som har svært ved at komme i gang, fx ved at komme med forslag til, hvordan historierne kan indledes.</p>

	<p>Eleverne børnestaver, men har mulighed for at gøre brug af ordene i ordbanken.</p> <p>De arbejder med deres tekster på papir eller på computer.</p> <p>Undervejs gøres små stop i skriveprocessen, hvor børnene i arbejdsgrupperne får til opgave at læse det, de har skrevet, højt for hinanden.</p> <p>I gruppen kan hver enkelt elev:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komme med forslag til historiens videre forløb • fremhæve en god ting ved historien • stille et spørgsmål til historien <p>Disse små stop giver eleverne mulighed for at forholde sig til og holde fokus på historien og historiens indhold.</p>
--	--

--	--

<p>At finde den rigtige titel</p>	<p>Når historierne er ved at være på plads, skal eleverne finde titler til deres tekster. Som udgangspunkt for en samtale om titlens betydning for en tekst kan anvendes elevmaterialet til "Skal vi lave en bog"</p>
<p>At illustrere egen tekst</p>	<p>Elevernes tekster udspringer af illustrationen til teksten "Bella og Bror". Dog er de fleste elever glade for at illustrere egne historier, hvilket også understreger elevernes personlighed og kreativitet.</p>

Differentiering

Da det er børnestavningen, der er i fokus i forløbet, er der alene i denne pædagogiske tilgang en stor grad af differentiering.

For at hjælpe de elever, der kan have svært ved "at finde på", kan man ved billedsamtalen bede om forslag til, hvordan en historie kan begynde, og hvilke handlingsmuligheder billedet lægger op til. Endvidere kan det være en hjælp for nogle elever, hvis de starter med at tegne deres historie, idet tegningen så vil fastholde dem i handlingsforløbet undervejs i skriveprocessen.

Evaluering/afslutning

Når eleverne har illustreret deres historier, læses disse højt i arbejdsgruppen eller evt. for hele klassen, hvorefter børnene tager teksterne med hjem. For at sikre at historierne bliver set og anerkendt af forældrene, får eleverne sammen med deres historier en kontrakt med hjem. Kontrakten er et samarbejdsblad mellem hjemmet og dansklæreren, hvor mindst én voksen skal skrive under på, at de har hørt eleven læse historien højt. Det er altid en god ide at varsle forældrene om kontrakten, så historien ikke forsvinder i skoletasken uden at være blevet læst og vist derhjemme.

Oplæsningskontrakt – Se bilag

I klassen sluttet forløbet af med, at læreren læser "Bella og Bror" højt og efterfølgende har en snak med eleverne om, hvad historien handler om, hvilke forskelle/ligheder er der mellem deres egne historier og den, forfatteren har skrevet, og hvordan forfatterens historie passer til billedet.

Tekstens indhold rummer og berører mange relevante emner, der kan tages op med børnene i klassen. Dette kan gøres enten undervejs i forløbet, i afslutningsfasen eller evt. på et senere tidspunkt.